

ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ . ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਸਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ, ਜੇ.)

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਸਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ, ਜੇ ਜੇ ਅੱਗੇ

ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1963 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 1371.

27 ਸਤੰਬਰ 1966 ਈ.

ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੂਮੀ ਐਕਟ (1955 ਦਾ XIII 1962 ਦੇ ਐਕਟ XVI ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ)-S. 32 ਡੀਡੀ- ਕਲੈਕਟਰ ਪਾਸਿੰਗ ਆਰਡਰ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਸ.32 ਡੀਡੀ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼-ਸੈਕਸ਼ਨ 32 ਡੀਡੀ-ਆਰਡਰ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦਿਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਕੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਹੈ-ਅਜਿਹਾ ਆਰਡਰ-ਕੀ ਵੈਧ ਹੈ।

ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ 28 ਮਾਰਚ, 1961 ਨੂੰ 14 ਫਰਵਰੀ, 1961 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ 20 ਜੁਲਾਈ, 1962 ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 32 ਡੀਡੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ 30 ਅਕਤੂਬਰ, 1956 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿਛਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ 20 ਮਈ, 1963 ਨੂੰ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਵੀ ਸਨ। ਇਸ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ. ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ ਜੋ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ। 28 ਮਾਰਚ, 1961 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸੀ, ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਜੋ ਧਾਰਾ 32 ਡੀਡੀ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਚਾਲਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ.

ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਡੀਡੀ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਜਿਹਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਨਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਬੇਕਾਰ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਾ ਆਦੇਸ਼

ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

(1967) 2

ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇਸਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ 26 ਜੁਲਾਈ, 1966 ਨੂੰ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੇਸ। ਆਖਰਕਾਰ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 27 ਸਤੰਬਰ, 1966 ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ 20 ਮਈ, 1963 ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ,

ਪੂਰਨ ਚੰਦ, ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਆਰ.ਏ. ਸੈਠੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ, ਜੇ.-ਨਰੂਲਾ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ, 26 ਜੁਲਾਈ, 1966 ਦੇ ਆਪਣੇ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ, ਪਹਿਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 2 ਅਤੇ 3, ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ, ਵਸੀਅਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ, ਬਾਕੀ ਦੇ ਤਿਹਾਈ ਵਸੀਅਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਵੰਸ਼ਜਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ, ਪਹਿਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਬੰਦੂਕ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, 1944 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ 1955 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੂਮੀ ਐਕਟ, 1955 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ, ਪਹਿਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦਾ ਮਾਲਕ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ 1944 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ 2 ਅਤੇ 3. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਚੈਪਟਰ IV-A ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਨੰ. 15 ਦੁਆਰਾ 1956, 30 ਅਕਤੂਬਰ, 1956 ਨੂੰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਧਿਆਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸੀਲਿੰਗ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ:-

“32-ਏ(1) ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ, ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਉਲਟ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਕਾਸ਼ਤ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਸੀਮਾ।”

1956 ਦੇ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਨੰ. 15 ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਸੀਮਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਤੀਹ

ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ, ਜੇ.)

ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਤੀਹ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਆਮ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅੱਸੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਅੱਸੀ ਏਕੜ। 1944 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 1961 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਪਈ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਸ ਸਾਲ 9 ਜਮ੍ਹੜੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਤਕਾਲ ਨੰਬਰ 777। 13-12-2001 ਬਿਕਰਮੀ, 1944 ਈ. ਦੇ ਬਰਾਬਰ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਯੋਗ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਸੀ। 14 ਫਰਵਰੀ, 1951 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ (ਅਨੇਕਚਰ ਏ) ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ:

ਮੁਦਈਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਦਾ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਸੀਅਤ ਛੱਡੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੋਤਰਿਆਂ ਨੇ ਲੈਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੰਤਕਾਲ ਨੰਬਰ 444, ਮਿਤੀ 30 ਫੱਗਣ, 1996, ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 13 ਚੇਤਰ, 2001 ਬਿਕਰਮੀ ਨੂੰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਦਈਆਂ ਦੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੌਰਾਨ, ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਗੁਰਦਿੱਤ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਸਿੰਘ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ "17 ਜਨਵਰੀ, 1961 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ। ਉਸਦਾ ਬਿਆਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ 'ਤੇ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਅਤੇ ਪੰਜ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ 9 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1951

ਕੁਝ ਹਫ਼ਤੇ ਬਾਅਦ. ਪਹਿਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਾਧੂ ਐਰੇਆ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਲੈਕਟਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਵੱਲੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਨਸਾ, 14 ਫਰਵਰੀ, 1961। ਸਰਪਲੱਸ ਏਰੀਆ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 1959 ਤੋਂ ਪੈਂਡਿੰਗ ਸੀ, ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪਹਿਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। 2001 ਬਿਕਰਮੀ ਦੇ ਇੰਤਕਾਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ 89.91 ਆਮ ਏਕੜ ਮਾਪਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ 'ਤੇ 53.54 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਬਣ ਗਿਆ। ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਲੜਕੇ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇੰਤਕਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ।

ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ 14 ਫਰਵਰੀ, 1961 ਨੂੰ 3. ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਮਿਤੀ

28 ਮਾਰਚ, 1961 (ਅਨੇਕਚਰ ਬੀ), ਨੇ ਇਹ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ "ਹੱਕ ਐਂਡ ਕ੍ਰੈਕ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾ ਕੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਕੀਤਾ"। ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ 28 ਮਾਰਚ, 1961 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ 14 ਫਰਵਰੀ, 1961 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਇੰਤਕਾਲ ਨੰਬਰ 777 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਪਹਿਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹੋਲਡਿੰਗ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਾਧੂ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜੇਕਰ 20 ਜੁਲਾਈ, 1962 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 16 ਆਫ਼ 1962 ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਈ ਗਈ ਧਾਰਾ 32-ਡੀਡੀ ਦੇ ਕਾਰਨ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ, ਜੋ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ"। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ 30 ਅਕਤੂਬਰ, 1956 ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿਛਾਖੜੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ 1962 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 16 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੋਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜੀਵੰਤ ਸਨ। ਕੁਲੈਕਟਰ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੁਧਾਰ, ਬਠਿੰਡਾ, ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 31 ਦਸੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਪਿਛਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ। ਕੁਲੈਕਟਰ ਦਾ 28 ਮਾਰਚ, 1961 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 15 (1) ਦੇ ਪਰੇਵਿਜ਼ੇ (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਲ ਅਫਸਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹੈ, ਇੱਕ ਹੁਕਮ "ਉਸ ਨੇ ਖੁਦ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ" ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੁਰੰਤ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ 8 ਜਨਵਰੀ, 1963 ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ- ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪ੍ਰਗਟਡ ਆਰਡਰ (ਅਨੇਕਚਰ ਸੀ) ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਨਿਸਚੇ ਹੀ, ਪਹਿਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਸਦੀ। 17 ਮਈ, 1963 ਨੂੰ, ਜਿਸ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਹਿਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਤਲਬ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣੀ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਹਿਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਬੂਤ ਲਈ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੁਲੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਇਮ.-

30 ਚੇਤ ਦੇ ਇੰਤਕਾਲ ਨੰ: 777 ਸਮੇਂ ਪਗਡੰਡੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ।

ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ, ਜੇ.)

2001 ਬਿਕ., ਦੂਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੇਜਰ ਅਤੇ ਤੀਸਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਨਾਬਾਲਗ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਨੰਦ ਕੌਰ ਨੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਵਜੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇੰਤਕਾਲ ਨੰਬਰ 777 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 2 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ:

“ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਕਰਤਾ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਮਿਤੀ 21 ਅਗਸਤ, 1956 ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਵਾਦਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ, ਮਿਤੀ 14 ਫਰਵਰੀ, 1961 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਉਸੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੂਮੀ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 32-ਡੀਡੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।”

23.54 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਖਰੀ ਇੰਤਕਾਲ ਨੰਬਰ 777 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸੀ। ਇਹ 20 ਮਈ, 1963 ਨੂੰ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦਾ ਇਹ ਹੁਕਮ ਹੈ, ਜੋ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਦਾਇਰ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਪੂਰਨ ਚੰਦ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੁਲੈਕਟਰ ਕੋਲ ਕਲੈਕਟਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ (ਅਨੇਕਚਰ ਬੀ) ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। 28 ਮਾਰਚ, 1961 ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 32-ਡੀਡੀ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ “ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ”। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਪਿਛਾਖੜੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਲੈਕਟਰ, ਬਠਿੰਡਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 28 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ। 1961, ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਿਦਵਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਧਾਰਾ 32-ਡੀਡੀ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਇਹਨਾਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੋ ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਨੁਕਤਿਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ, ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਖਤਿਆਰੀ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਰੂਲਾ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਬੇਕਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਨੇ ਖੁਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ 2 ਅਤੇ 3 ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ 1962 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ: 16 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਇੰਤਕਾਲ ਨੰਬਰ 777 ਅਧੀਨ ਪਹਿਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ 28 ਮਾਰਚ, 1961 ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ

ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਮਾਨਸਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਅਸਰ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਅਧੀਨ ਰਹਿੰਦੀ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਰਕਬਾ ਹੋਣਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਰਕਬਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਰਕਬਾ ਘਟਣਾ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਮਾਮਲਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-ਡੀਡੀ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਨੂੰ "ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ" ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ 30 ਅਕਤੂਬਰ, 1956 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 28 ਮਾਰਚ, 1961 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ 14 ਫਰਵਰੀ, 1961 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ, ਧਾਰਾ 32-ਡੀਡੀ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਨੂੰ ਪੂਰਵ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮੰਨਣ ਵਾਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। . ਭਾਵੇਂ 28 ਮਾਰਚ, 1961 ਨੂੰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ 20 ਜੁਲਾਈ, 1962 ਨੂੰ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ: 16 ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ। .

ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ 28 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 1961. ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਕੰਮੇ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਾ ਕਰੇ

ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ, ਜੇ.)

ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਅਰਥ: ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ.. ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸੋਧ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਸੋਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਕਾਰਜਕਾਲ ਅਤੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਪਿਛਾਖੜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ 1955 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੈ। ਸੀਲਿੰਗ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 30 ਅਕਤੂਬਰ, 1956 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਚੋਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਬੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 32-ਡੀਡੀ 1962 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 16 ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਡਿਕਰੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੁਲੈਕਟਰ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਦੇਸ਼ ਪਹਿਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 28 ਮਾਰਚ, 1961 ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ 23.54 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਵਾਧੂ ਸੀ, ਭਾਵ ਪਹਿਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਡਰਾਫਟ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਵੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸਨ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਦੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦਾ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਆਰਡਰ ਇੱਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ ਜੋ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ। 28 ਮਾਰਚ, 1961 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸੀ, ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜੋ ਧਾਰਾ 32 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਖੁਦ-ਖੁਦ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। -ਸੋਧ ਐਕਟ ਦਾ ਡੀ.ਡੀ.

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਖੁਦ

ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

(1967) 2

ਨੇ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਣਪਛਾਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦੀਪ ਚੰਦ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਆਫ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼, ਪੰਜਾਬ, ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (1) ਵਿਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਗਲਤ ਜਾਂ ਅਨਿਆਪੂਰਨ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਬੇਅਰਥ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗੈਰ ਹਨ। ਤਰਕ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ 'ਤੇ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਨਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਬੇਕਾਰ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਘੱਟ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸੇਧੇ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇਸਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੀਪ ਚੰਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਸੀ।

ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਸੈਣੀ ਨੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਅਤੇ ਮੈਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਲਈ ਸਮਰਥਨ ਮੰਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ 1962 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 16 ਰਾਹੀਂ ਸੇਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਰਕਬੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਵਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 1962 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰ. 16 ਦੇ ਸੇਧੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 32-ਡੀਡੀ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਛਾਂਹ-ਖਿੱਚੂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਹੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਸੇਧੇ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਨਹੀਂ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਉਸਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਆ ਗਈ ਸੀ, ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਸੀ। ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਸਮਾਨਤਾ ਹੈ, ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(1) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. (1964) 1 ਪੰ. 665 (F.B.) 1964 P.L.R. 318. (2) ILR. (1966) 1 ਪੰ. 152=1965 ਪੀ.ਐਲ.ਆਰ. 1016.

ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ, ਜੇ.)

ਕਲੈਕਟਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਵੱਲੋਂ 28 ਮਾਰਚ, 1961 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਲਈ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਪੂਰਨ ਚੰਦ ਵੱਲੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਹਾਜੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਸਨ ਦਾਦਾ (3) ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਹੁਕਮ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਕਿ ਸੇਧੇ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ, ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਹੇਠਲੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਬਦਲਾਵ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਫੈਸਲੇ ਖੁਦ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਜਾਂ ਅਸਮਰੱਥ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪੰਡਿਤ, ਜੇ., ਕਰਮ ਚੰਦ ਥਾਪਰ ਐਂਡ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ (4) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੂਰਵ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਜੇ ਅੰਤਿਮ ਬਣ ਗਿਆ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ "ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ"। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਬੇਅਸਰ ਜਾਂ ਅਸਮਰਥ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਅਦਾਲਤੀ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ, ਸਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਕੇ, ਐਸ.ਕੇ.

ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1966 S.C. 905. 1965 P.L.R. 1185

(ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਨੁਵਾਦਕ)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।